

ikkevold

Under Forsvarskommissionens arbejde har alle grene af forsvaret krævet, at lige præcis deres ønsker til nyt og spændende legetøj bliver opfyldt....

IKKEVOLD udgives af Aldrig mere Krig (AmK), dansk afdeling af War Resisters' International (WRI) samt medlem af International Peace Bureau (IPB).

Fred er en menneskeret, og krig er en forbrydelse mod menneskeheden. Derfor er det AmK's formål at arbejde for at fjerne krigens årsager og at modarbejde enhver form for krig og krigsforberedelse.

Ved medlemsskab af Aldrig mere Krig kræves frigørelse fra evt. tilknytning til militæret herunder beredskabstjeneste.

IKKEVOLD dækker ikke nødvendigvis AmK's hovedbestyrelses holdninger.

Abonnement:

IKKEVOLD udkommer med fire numre årligt. Abonnementet indgår i medlemsskabet. For ikke-medlemmer koster et abonnement årligt 105,-. Løssalg: 30,-.

Abonnementsbestilling kan ske på: Giro 9004882, Aldrig mere Krig, Rebild Hedevej 14, 9520 Skørping, Tlf. 9839 1663.

Adresseændring skal ske på posthuset i det distrikt, hvorfra der flyttes. Navneskift skal også meddeles til distriktets posthus.

Kopiering og eftertryk og anden gengivelse med angivelse af kilde anbefales.

Oplag 600

Kollektiv redaktion:

Tom Paamand, 8623 0328
Peter Kragh Hansen, 6441 8389
Holger Terp, 3678 4028
Stof til IKKEVOLD sendes til:

Tom Vilmer Paamand
Ølstedvej 4
Lisbjerg
8200 Århus N
E-mail: ikkevold@fred.dk

ISSN 0107-5276

Succes for seminar om civil ulydighed

Jyder mod overflødige motorveje fik massiv presseomtale - og bevægelserne fik en saltvandsindsprøjtning.

Af André Nordlys Thomsen

I Silkeborg blev der den 9-11 oktober afholdt et meget spændende seminar om civil ulydighed, der allerede selv samme weekend gik hen og blev en stor succes.

Jyder mod overflødige motorveje stod som arrangør, og aviserne satte øjeblikkelig fokus på jydernes nye fredelige kampmiddel, altimens hele 50 "civilister" i alle aldre sad og blev indviet i den civile ulydigheds kunst.

Det var *Åsne Berre Persen* (Norge) og *Jørgen Johansen* (Sverige), som var hentet hertil for at dygtiggøre folk i de danske miljøbevægelser, og lad os sige det med det samme - alle deltagerne var uden undtagelse enige om, at vi i Danmark havde virkeligt meget at lære...

Alle fik vi indblik i den grundighed, forberedelse og organisering, der ofte ligger bag de vellykkede miljøaktioner (som vi endog aldrig har hørt om...), og det gjorde alle deltagerne eftertænksomme,

F.eks. Künnefjäll-aktionen, hvor svenskerne hver nat & dag i hele 18 år har bevogtet et bjerg, som de svenske myndigheder vil bruge som atonmlosseplads!

Og da man berettede om sidste års norske kamp mod kæmpegaskraftværket, spidsede

Jyder mod overflødige Motorveje ører. Her havde selv en biskop, sammen med en masse andre kendte skrevet under på at ville bruge civil ulydighed for at stoppe værket - og det blev standset!

Netop den konsekvente brug af fredelige midler i civil ulydighed, ser ud til at være det der skal til, for at få den nødvendige folkelige gennemslags

kraft, også i medierne.

Men at det må øves, blev deltagerne under seminaret meget opmærksomme på, især da vi udenfor skiftedes til at spille politi og "civilt ulydige". Da lærte vi hvor svært det var, at vedblive at være fredelige, imens man blev arresteret!

Som fysisk blokade er midlet tilsyneladende ikke særlig effektivt, men hvis man bliver ved med at blive arresteret, udvikler kampen sig også på et psykologisk plan, der sammen med det resourcemæssige kan blive afgørende.

Tænk bare, hvis 100 mennesker under Ri-buskontlikten hver dag havde ladet sig arrestere (i 9 måneder?).

Efter seminaret var det derfor åbenlyst, at fredelig civil ulydighed må øves, og seminaret kan gå hen og blive den tiltrængte saltvandsindsprøjtning, som miljøkampen herhjemme måske har brug for.

Seminaret blev støttet af 1. maj Fonden, Græsrodsfonden, Røde Ører og Enhedslisten De rød-Grønne. (Tak til dem!). Og Jyder mod overflødige Motorveje kan kontaktes gennem Svend (86 18 99 62) og Søren (86 96 80 97).

Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed og Landsforbundet Aldrig mere Krig har indgået et bladsamarbejde.

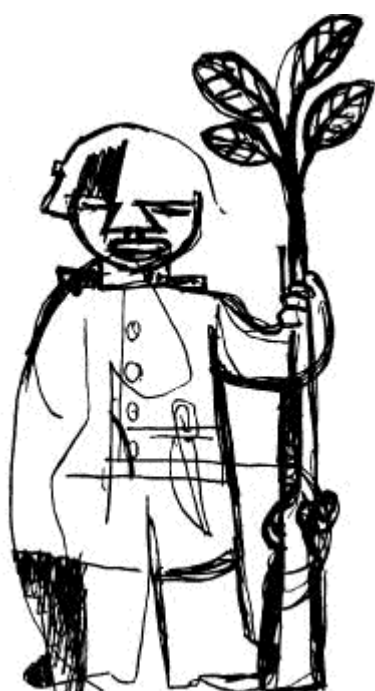
Vi redigerer og udgiver bladene **fred og frihed** og **ikkevold** i fællesskab. For- og bagsiden samt side 2 og næstsidste side er forbeholdt de to foreninger. Resten af bladet redigeres af en redaktion sammensat af begge foreninger.

Ida Harsløf (fred og frihed) og Tom Vilmer Paamand (ikkevold) samler trådene.

Stof til **fred og frihed** og **Ikkevold** sendes til:

Tom Vilmer Paamand
Ølstedvej 4, Lisbjerg
8200 Århus N
Tlf: 8623 0328

E-mail: Ikkevold@fred.dk
Internet: www.fred.dk

Fredskommissionen viser en anden vej

Ingen militære trusler kan øjnes mod Danmark inden for en lang årrække. Truslerne mod Danmarks suverænitet og danskernes fremtid findes inden for det demokratiske forfald, den økonomiske afhængighed af fremmede magter, de sociale svigt, de miljømæssige forandringer, risikoen for krig ved fejltagelse, kulturelle angreb eller aggressioner og især den vildledende propaganda.

Det er Fredskommissionens forslag, at danske politikere forsøger at udnytte de helt specielle forhold, som findes i dag i verden, hvor ikke blot Danmark kan se sig fri for muligheden for udefra kommende, militær aggression, men det samme også er tilfældet for mange andre lande.

Danmark bør derfor bruge sin indflydelse i NATO, OSCE og FN til at optrappe nedrustningen, først inden for NATO, som med over 4 mill. mand udstyret med avancerede våben er så stærk, at ingen magt i dag kan true alliancen.

Den styrke kan bruges til at indlede en verdensomspændende nedrustning til det nødvendige for defensivt forsvar.

Danmark kan samtidig medvirke til styrkelse af FN, således at organisationen kan opleves som uafhængig af stormagtsinteresser, og velegnet til at beskytte og forsvare også små nationer mod militære og økonomiske m.v. overgreb fra større magter.

En sådan indsats bør ikke stå alene, men de virkelige trusler mod dansk suverænitet og frihed i fremtiden bør samtidig imødegås.

Omkostningerne ved denne indsats foreslås dækket gennem reduktion af militærudgifterne i takt med afrustningen. Grundlaget for disse konklusioner og forslag beskrives i Fredskommissionens betænkning, som også indeholder mere konkrete forslag til politikerne.

Såfremt det lykkes at iangsætte og gennemføre sådanne tiltag, vil muligheden for afskaffelse af alle militære styrker i verden ikke blot være en utopi, men reelt fremstå som en mulighed.

Et forlag har vist interesse for Fredskommissionen. Derfor bliver Fredskommissionens betænkning ikke udsendt med dette blad. En særlig trykt udgave kan købes ved henvendelse til Erik Lau Christensen, Fredsskattefonden, Slagelsegade 7, 2 th., 2100 København Ø, Tlf og fax 3538 2702.

Næste nummer af bladet kommer allerede ved juletid for at indhente forsinkelsen af årets fire udgivelser. Derefter forventes udgivelserne at blive mere regelmæssige igen fra nummer 1-1999, der udkommer til foråret.

Kvinder i Indien

Fra undertrykkelse til uafhængighed. Swadhina betyder "uafhængig kvinde" og er navnet på en af War Resisters International's afdelinger i Indien.

Af Majken Jul Sørensen

I dette interview fortæller Saswati Roy om organisationen, der arbejder på græsrodsniveau i fattige landsbyer med at opbygge kvindernes selvrespekt og vise dem en vej ud af deres undertrykte position.

Saswati Roy

Saswati Roy er ca. 30 år, kommer fra Calcutta i Indien hvor hun har boet hele sit liv og nu laver socialt arbejde for Swadhina. Jeg tilbragte en uge sammen med Saswati under WRI's triennale september 1998, og allerede inden hun gav dette interview, havde jeg rig lejlighed til at opdage, hvilket dejligt og inspirerende menneske hun er, fuld af livsmod og positivt engagement i sine medmennesker.

Økonomisk uafhængighed

I det indiske samfund er piger traditionelt mindre værd end drenge, og det er pigernes ernæringstilstand og uddannelse der bliver mest forsømt. Derfor er det også først og fremmest deres situation Swadhina vil ændre på.

Swadhina er involveret i mange forskellige projekter, men den største indsats ligger i de mere end 150 landsbyer, hvor Swadhina har organiseret kvinderne.

"De første ting vi beskæftiger os med, når vi begynder et projekt i en landsby, er uddannelse, basale nødvendigheder som mad og lægebehandling og at hjælpe kvinderne med at spare penge sammen", fortæller Swadhina.

Allerede inden Swadhina begynder sit arbejde i landsbyen, udarbejder de en socio-økonomisk analyse af området, for at se hvilke ressourcer der allerede er tilstede.

De fleste af landsbyerne er fattige,

og kvinderne er udelukkende vant til at beskæftige sig med landbrug, men Swadhina hjælper dem med at finde supplerende indtægtskilder. I ét område samlede kvinderne blade i skoven, som de solgte til en mellemmand, der profiterede på at hæfte bladene sammen med en maskine og sælge dem videre. Swadhina lånte kvinderne penge til selv at købe en maskine, og da de havde betalt pengene tilbage, var det DEM, som tjente pengene.

Swadhina arbejder på mange andre fronter i landsbyerne, fx gennem uformel undervisning og diskussioner. En del af undervisningen er koncentreret omkring helt basal viden om sygdomme og ernæring, men hvis landsbyen ligger i et skovområde som i ovennævnte tilfælde, bliver skovens økologiske balance og betydningen af en bæredygtig udvikling sat i fokus. Skovens ressourcer kan bruges til andet end næringsfattig landbrugsjord, fx gennem indsamling af frugter og blade.

Økonomisk uafhængighed af mændene er en del af vejen til selvrespekt og et samfund, hvor piger og kvinder er ligeværdige medlemmer.

Selvrespekt

Swadhinas egentlige formål er at gøre kvinderne selvstændige og forøge deres selvrespekt. Give dem muligheder for selv at ændre på deres situation, både ved at styrke dem økonomisk som allerede beskrevet og gennem en bevidstgørelse om, at de ikke er mændene underlegne.

"Kvinder har været objekter, piger er blevet diskrimineret, kvinder er aldrig blevet set som individer, og vores mål er at opbygge deres selvrespekt og få mændene til at respektere dem."

Større faglig viden og indsigt i egne ressourcer er med til at ændre kvindernes selvopfattelse i positiv retning.

Som et resultat af undervisningen bliver kvinderne i stand til selv at tage initiativ til at forbedre deres levevilkår, og deltage i den politiske debat. Men før kvinderne kan sætte dagsordenen, er der mange samfundsstrukturer som skal forbedres.

"Vi arbejder på at ændre hele det traditionelle koncept omkring kvinder. Det koncept som i al evighed forlænger kvindernes stereotype rolle og undertrykker kvinder i den "kulturelle arvs" navn. En pige bliver konstant opmuntret til at acceptere de patriarkalske værdier som ikke kun undertrykker hende, men også forkrybler hendes kreative evner. Vores rolle i Swadhina er at bekæmpe dette traditionelle kvindebillede, som tvinger pigerne til at blive hvad samfundet forventer de skal blive."

Swadhina og mændene

"Hvilken reaktion får I fra mændene, når I første begynder jeres arbejde i en landsby?"

"Det tager noget tid for dem at opnå tillid til os. Men trods alt begynder de stole på os, når de lære os at kende. For os er det også vigtigt langsomt at involvere mændene i diskussionerne omkring kønsroller, og de forskelle mellem kønnene som er socialt skabte. Mændene har desværre en tendens til at dominere kvinderne i diskussionerne, og derfor er vi meget forsigtige."

Swadhina har enkelte mandlige medlemmer og medarbejdere, men de styrende råd er udelukkende for kvinder, for at maskuline tænkemåder ikke skal fortrænge Swadhinas mål.

Og videre

Efter omkring 5 år begynder Swadhina at trække sig ud af landsbyen, for at

Saswati Roy og Majken Jul Sørensen.

gruppen kan fungere selvstændigt. På dette tidspunkt er selvbevidstheden steget kraftigt, og gennem de foregående år har Swadhina hjulpet kvinderne til at oparbejde en kapital, som de har lært at administrere.

Swadhina er dog stadig behjælpelig med moralsk støtte og praktisk hjælp, for eksempel med at finde salgssteder for de kvinder, hvis nye indtægtskilde er fremstilling af håndarbejde eller kunsthåndværk.

“Hvilken slags samarbejde er der mellem kvindegrupperne rundt omkring i Indien?”

“Det er svært at samle folk fra forskellige dele af netværket, fordi de bor så spredt, og derfor er transporttid og omkostninger store forhindringer. Men vi udsender et nyhedsbrev 4-5 gange om året, hvor de forskellige landsbyer har mulighed for at udveksle erfaringer og som også indeholder nogle ideologiske bidrag.”

Andre aktiviteter

Også i de større byer har Swadhina projekter, det kan være træning og seminarer for forskellige græsrodsgrupper der arbejder med de samme spørgsmål, eller for f.x bankfolk eller

politiet. Volden mellem hinduer og muslimer i Indien har gennem årene kostet mange menneskeliv, men kun hvor fundamentalistiske organisationer har haft frit spil til at udnytte kvindernes undertrykte situation og spille dem ud mod hinanden, er det gået rigtig galt. Swadhina arrangerer møder mellem kvindelige hinduer og muslimer, hvor de får mulighed for at diskutere DERES idé om fred.

“Da vi havde religiøse uroligheder, tøvede kvinder fra forskellige religiøse samfund ikke med at beskytte familier fra den anden religion.”

Medlemsskabet af WRI

Swadhina har eksisteret siden 1986 og i 1992, da WRI holdt en kvindekonference i Bangkok, blev de første internationale kontakter skabt. Året efter søgte Swadhina om medlemskab af WRI, og har siden været en afdeling på lige fod med bl.a AmK.

“Hvad får Swadhina ud af at være medlem af en organisation som WRI, der beskæftiger sig så meget med militærtæknologi og lignende aktiviteter, der er mere direkte knyttet til krig end jeres arbejde?”

“Vi får en stor støtte fra hele netvær-

ket og fra enkeltper soner, og det er meget vigtigt for at blive inspireret og komme videre.”

“Hvilke ting synes du I bidrager med til WRI?”

“Vi tager del i WRI's Women's Working Group, og bidrager med information om forholdene i Indien, fortrinsvis omkring processen med at bevidstgøre kvinderne. Selvom vi ikke arbejder direkte med krig, så er ikkevold en stor del af vores program. Der er en stærk forbindelse mellem statslig vold og vold i hjemmet, og vi er fortalere for ikke-voldelige værdier og arbejder mod de patriarkalske strukturer i samfundet, som fører til vold.”

Fred er andet og mere end fravær af krig, fred handler om ALLE menneskers mulighed for udvikling, uanset køn, kaste, race osv.

Personligt engagement

“Hvordan blev du selv involveret i Swadhina?”

“Det er ikke nogen specielt interessant historie, men mens jeg læste litteratur på universitet, begyndte jeg at fundere over hvad der foregik i det samfund jeg levede i.” Især havde Saswati bekymringer omkring uddannelsessystemet, og deltog derfor i et træningsprogram omkring uddannelse og social forandring. Og det forandrede også hendes liv. I stedet for at blive lærer som hendes familie ønskede, begyndte hun at arbejde for Swadhina. “Min mor støtter mig meget, men min far havde hellere set mig i et sikkert job - det ville have gjort mange ting nemmere. Men bare at få et job for at tjene penge gør ikke dit liv bedre.”

Og farens holdning er netop et udtryk for det kæmpearbejde, der stadig ligger foran Swadhina, inden alle Indiens piger kan vælge deres eget liv, og kvinderne blive uafhængige.

Vil du vide mere om eller støtte Swadhinas arbejde i Indien, kontakt da Saswati Roy, Swadhina 34/C Bondel Road, Calcutta 700019, India, Fax: 0091 33 2470934 Email swadhina.swadhina@gms.vsnl.net.in

NATO's trusler mod Serbien styrker ikke freden

Den serbiske vicepræsident kalder fredsgruppen Kvinder i Sort for landsforrædere og truer med at udslette dem, hvis Nato angriber.

Af Arne Hansen

Den serbiske fredsgruppe Kvinder i Sort var først til at sige fra over for den serbiske regerings undertrykkelse af kosovoalbanernes menneskeretigheder.

Og Kvinder i Sort var først til at skabe forbindelse til tilsvarende freds kræfter blandt kosovoalbanerne i et fælles forsøg på at stoppe volden og hindre optrapningen til krig.

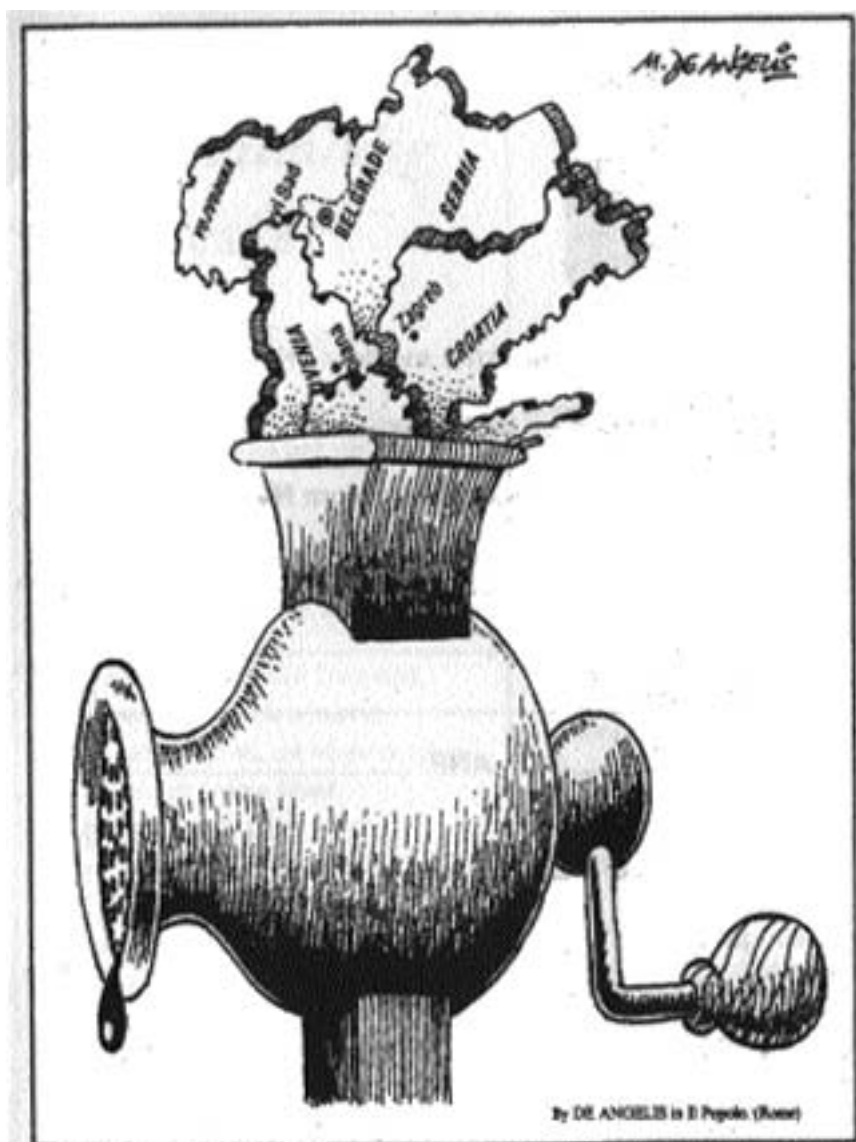
Men i dag, efter at det ene NATO-land efter det andet har sagt ja til at bruge militærmagt mod den serbiske hær i Kosovo, så har Serbiens ultranationalistiske vicepræsident Seselj nu udråbt Kvinder i Sort som landsforrædere og truet dem med udslettelse, hvis NATO angriber i Serbien.

Et militært NATO-indgreb i krigen i Kosovo vil således sikkert betyde et dødsstød mod den serbiske freds- og demokratiopposition. Er det det vi vil? Men i så fald kan det ses som den logiske konsekvens af de samme NATO-landes mangeårige fejlslagne politik i Eks-Jugoslavien. For NATO-landene har hele tiden svigtet den serbiske fredsopposition.

Stærke soldatermødre

Den fredsopposition som i starten af Milosevic's krige voksede sig stærk - bl.a. gennem soldatermødrenes afhentning af deres sønner ved fronten i Slovenien. Og gennem et kæmpeantal militærnægtere og desertører.

Og også gennem store fredsdemonstrationer som gjorde sit til, at Milosevic måtte trække sig ud af Slovenien og senere stoppe kampene i Kroatien -

på trods af Milosevic's Tv-manipulationer og vestlige TV-stationers fortællelser.

(Ellers ville TV-virkelighedens sort-hvid-billede med serberne i rollen som de onde vel blive forstyrret ?)

Disse fortællelser var måske medvir-

kende til at NATO-landene forsøgte at støtte og udnytte dette potentiale for at få stoppet kampene og den galopperende dannelse af TV-skabte nationalistiske fjendebilleder i selvsving hos alle krigsparter, som nærrede den nationalistiske selvretfærdighed og had til

alt fremmed. Især Tyskland svigtede moderate kræfter i Serbien ved ikke at ville sørge for ordentlige mindretalsgarantier for serberne i Kroatien før anerkendelsen af Kroatien som en selvstændig stat.

Og gennem anerkendelse af Bosnien uden videre og med fuldstændig ignorering af det serbiske mindretals interesser.

EU forværrede krigen

Og senere svigtede NATO-landene ved at undlade at bruge NATO-tilstedeværelsen i området til at true Kroatiens enevældige præsident Tuchmann til at stoppe den store etniske fordrivelse af serberne fra Krajnaområdet i hundredtusindvis.

Disse flygtende serbere havde så kun Serbien at flygte til.

Og Milosevic forsøgte så at udnytte vestens svigt til at genbosætte de fordrevne serbere i Kosovo. Noget som var medvirkende til at få unge kosovoalbaniere til helt at opgive deres valgte leder Rugovas ikkevoldsstrategi.

Allerede på et tidligt tidspunkt forværrede EU-landene direkte krigens menneskelige tragedie og øgede spændingen ved at indføre visumtvang og lukke grænserne for desertører og andre krigsflygtninge fra eks-jugoslavien, inclusive Serbien, hvilket måtte svække fredsoppositionens tro på at det kunne nytte.

Og ikke mindst den danske regering svigtede den serbiske fredsopposition totalt, da regeringen ville udvise alle desertørerne og militærnægterne fra den serbiske hær som ellers var internationalt fordømt af FN.

NATOs totale svigt

Hvem kan herefter fortænke serbiske krigsmodstandere i at miste modet og holde lav profil når de efter at være blevet stemplet som forræddere med livsfare til følge ingen steder havde at tage hen. Den individuelle opportunismen måtte sejre og fredsoppositionen tanker tabe.

NATO-landene har også hele vejen

igennem svigtet freds- og demokratibevægelserne i Serbien ved systematisk at undlade at tage dem seriøst og lade være med at lytte til deres råd om at støtte deres multietniske ikkevoldsfredsstrategier og inddrage de forskellige landes fredsbevægelser i forhandlingerne.

Tværtimod har man hele vejen gennem forhandlinger med de nationalistiske krigsforbrydere øget disses magt og prestige hos deres respektive befolkninger. Og her er især Milosevic blevet styrket igennem at Vesten har satset på ham som "fredsmægler" i Dayton-forhandlingerne.

Dayton var velsagtens i en studeshandel, hvor NATO-landene med USA i spidsen åbenbart lukkede øjnene for den undertrykkelse af kosovoalbanerne, som Milosevic har stået i spidsen for siden 1989.

Måske igen tilskyndet af de vestlige mediers manglende interesse for den ikke-voldspolitik med civil ulydighed, som kosovoalbanerne klogeligt valgte, men altså ikke kunne levere de nødvendige bloddryppende TV-billeder. Og vel derfor lykkedes det heller ikke at rejse verdens sympati i tide.

Militarismen sejrede

I Dayton blev kosovoalbanernes valgte leder Rugova åbenbart narret af den amerikanske regering.

Og Rugovas tillid til USA har så siden kostet ham kosovoalbanernes tillid - og hvad der er endnu værre - også kostet kosovoalbanernes tillid til den resultatløse ikke-voldspolitik, som Rugova (med nogen inkonsekvens) stod for.

Især de unge valgte så den kosovoalbanske befrielsehærs militære strategi med de katastrofale følger vi nu ser nu for civilbefolkningen og freds kræfterne - på begge sider.

Og med et plumpt militært indgreb fra NATO-landene vil militarismens onde vold-offer-had-volds-spiral på Balkan, så ikke risikere endnu en omdrejning?

Se også home3.inet.tele.dk/arnehans/

Stærk advokat til plovjerns-gruppe

Den britiske stjerneadvokat Gareth Peirce skal forsvare tre fængslede svenskere, der blev arresteret under en aktion mod en britisk atom-ubåd. Gruppen foretog en symbolsk "nedrustning" af ubåden med hamre for at protestere imod atomvåben.

Advokaten Gareth Peirce er en meget kendt advokat, der tidligere har fået en plovjerns-gruppe frikendt. Gruppen "Seeds of Hope" blev i 1996 overraskende løsladt, efter at de havde nedrustet et britisk militærfly, der skulle sælges til Indonesien.

Hun forsvarede også "The Guilford four", der blev frikendt efter 15 år i fængsel under en anklage for terrorisme. Sagen er kendt fra filmen "In the name of the Father".

Svenskerne tilhører plovjerns-gruppen "Bröd inte Bomber - avrustar för global rättvisa" og deltager i kampagnen "Trident Ploughshares 2000".

I øjeblikket fortsætter aktionerne ved ubådsbasen i Faslane, hvor halvtreds fredsaktivister forbereder andre aktioner mod atom-ubådene.

Svenskerne har siddet fængslet siden aktionen 13. november og vil først komme for retten til næste år.

Gruppen risikerer 2-4 år i fængsel. De vil forsvare sig med, at handlingen var nødvendig for at stoppe atomvåben, som det er en forbyrdelse at have.

-Tom Vilmer Paamand

Våbeneksport fra foregangslande?

Det gavner ikke Danmark at sælge våben til resten af verden.

Af Geert Grønnegaard

Hvis man tror på betydningen af et nationalt militært forsvar til beskyttelse mod angreb fra andre nationer, er det også logisk nok at have en national produktion af våben til disse egne styrker.

Men at producere våben ud over egenforbruget til eksport kan kun mindske sikkerheden. Skulle man følge ren militær logik, måtte det gælde om at egne styrker var bedst muligt rustet og trænet, og at nabolandenes styrker var så slappe som muligt og helst kun udrustede med trækøller. Jo bedre produkterne fra egne våbenfabrikker var, jo vigtigere måtte det da være, at de ikke faldt i hænderne på fremmede.

Ser man problemet fra våbenfabrikantens synspunkt, om den rene profit, når det nationale marked er mættet, vil den køber som kan tilbyde den bedste pris være en, som det i hvert fald ville være vanvid at sælge til, hvis man ønsker fred og sikkerhed.

Det kunne være en kriminel bande, for hvem prisen ingen rolle spiller, eller en gal diktator som blot tager fra sit eget folks velfærd. Hvis ikke våbenfabrikanten selv kan sige nej til sådanne købere, må hans landsmænd gøre det.

Boomerangen

Mange mennesker har i bøgerne om 1. verdenskrig læst om de tusinder af britiske soldater, der måtte ende deres dage hængende i tyske pigtrådspærringer, hvortil pigtråden var leveret af britiske firmaer. Det var så ondt, at det næsten må have været ubærligt for de efterladte.

Men sådanne gruhistorier er slet ikke "historie" i den betydning, at de ikke forekommer mere, når man stadig næsten uhindret lader våbenfabrikanter eksportere til hvem som helst der melder sig som købere. Et par eksempler

skal nævnes, hvor vi selv har fået boomerangen tilbage, så det kunne mærkes.

I foråret 1995 gennemførte det tyrkiske luftvåben et frygteligt bombardement med F-16 fly på kurdiske landsbyer i bjergene. Kurdiske flygtninge bosat i Danmark gik i fortvivlelse på gaderne i protest mod overgrebet. Især i Århus var stemningen ophidset.

Efterfølgende kom det frem, at danske våbenfabrikker, især Terma i Århus og Per Udsen i Grenå, netop i månederne op til angrebet havde leveret nye reservedele til de tyrkiske F-16 fly. Det må nærmest betegnes som et utroligt og ufortjent held, at Århus i de dage slap for alvorlige uroligheder.

I 1980'erne tjente amerikanske våbenfabrikker 300 millioner dollars på at levere ildvåben til diverse krigsherrer i Somalia.

Disse våben blev ført frem og omladet udfor Somalias kyst af danske rederier, som derved kunne tjene et par millioner på fragten.

Amerikanerne fik boomerangen tilbage i julen 1992, hvor deres marine-soldater blev sat ind for at gen-oprette freden, men blev mast ud af de våben, som USA selv havde leveret få år før. Den mislykkede aktion kostede 2000 millioner dollars og 37 dræbte amerikanere, alt under fuld TV-dækning.

Også vi kan opleve efterdønningerne af den danske foretagsomhed fra 80'ernes våbentransporter. I 1998 boltrer den danske presse sig i endeløse problemer med 10.000 somaliere, som er flygtet fra krigshandlingerne. Nye politiske partier opstår, som vil have somalierne sendt hjem.

Enhver kan få lov til at vurdere, hvor lang snor et par private danske rederier burde have haft til at spille bold med titusinder af menneskers liv og sikkerhed.

Det er næsten ikke til at fatte, at politikere, også danske politikere, mener at kunne retfærdiggøre våbeneksport

ved at henvise til beskæftigelsen på våbenfabrikkerne.

Det er meget vel tænkeligt, at et par SiD-arbejdere på det statskontrollerede Ammunitionsarsenal ved Frederikshavn har kunnet tjene et par ekstra arbejdsuger på at fylde sprængstof i en eksportordre af mortar-granater.

Men hvis så resultatet nogle måneder eller år senere viser sig i eksplosioner over millionbyer som Beirut eller Sarajevo, kan enhver indse vanviddet. Man ville inderligt gerne med tilbagevirkende kraft have kunnet betale SiD-erne tredobbelt understøttelse for at blive hjemme og spille ludo med børnene, for at undgå synet af så store ødelæggelser og tab af menneskeliv.

Selv amerikanerne, som uden konkurrence er verdens største våbeneksportører, har indset hvor vanvittigt det er. Den amerikanske kongres udgav for et par år siden et dokument, hvor man opregnede alle de våben, som vestlige lande alene havde leveret til Grækenland og Tyrkiet over en tiårig periode. Den omfangsrige rapport havde meget betegnende titlen "Brændstof til Balkans ildebrande". Særlig interessant var en rent økonomisk vurdering.

Det viste sig, at de milliardbeløb, som USA's våbenfabrikker havde tjent hjem på handelen, langt blev overgået af de bevillinger, som de amerikanske skatteydere havde måttet ofre for at opretholde den del af den amerikanske sjette flåde, der var øremærket netop til at afholde grækere og tyrkere fra at ryge i totterne på hinanden i det østlige Middelhav. Altså, helt uden hensyn til alt det dødbringende, en rigtig dårlig forretning.

Registrering af handelen

Med hensyn til våbenhandel er de forskellige landes regeringer ikke altid så åbne og påpasselige som de burde være. Måske skyldes denne tilbageholdenhed en form for trods alt dårlig

Det danske Danyard-værft vil gerne bygge krigsskibe til resten af verden og har blandt andet forsøgt at sælge til Malaysia og Indonesien. Billedet er dog ikke Danyards nyeste projekt, men panserskibet "Deutschland" fra 1. Verdenskrig.

samvittighed.

At man godt er klar over, at ikke alle handlerne tåler dagens lys.

Græsrodsorganisationer i de demokratiske lande i Europa er derfor gået sammen i ENAAT, europæisk netværk imod våbenhandel, hvor Aldrig mere Krig udgør den danske del. Afdelingerne i de enkelte lande holder skarpt øje med våbenfabrikker og -eksportører i deres eget land og bringer oplysningerne frem til offentligheden. ENAAT er yderligere kædet sammen med et tilsvarende netværk på de amerikanske kontinenter.

Det danske våbenregister rummer oplysninger om godt 400 firmaer, der producerer eller handler med våben. For mange danskere, også mange politikere, vil det sikkert være en overraskelse, at tallet er så stort.

Spørger man i Statens Våbenkontrol under justitsministeriet, eller "Civilkontoret" som det eufemistisk har omdøbt selv til, vil de sandsynligvis efter

et stort antal rykkere komme frem til 30 eller højst 40 firmaer, som de vil betegne som våbenfabrikker. Forskellen i antallet skyldes væsentlig forskellen på, hvad man definerer som våben.

Den officielle danske civilkontordefinition er ulden, fuld af omsvøb og bortforklaringer.

Aldrig mere Krig's database har derfor i en lang årrække benyttet sig af den meget præcise definition fra våbenkontrollen i den amerikanske regering og kongres, som lyder:

"Våben (arms) er alle leverancer og tjenesteydelser til militære institutioner, undtagen levnedsmidler og almindeligt brændstof".

Amerikanerne har en meget stor, over 50%, andel af verdens våbenhandel, men de skammer sig ikke for at kalde en spade for en spade.

Et dansk entreprenørfirma, Højgaard & Schultz, har bygget en række bombesikre hangarer til danske jagerfly. De blev smækfornæmede over at

få at vide, at de derfor var noteret i våbenregisteret, medens amerikanerne ikke er i tvivl om at hangarerne er våben, når deres egne entreprenører har bygget nogle helt mage til i Saudi Arabien. En dansk popgruppe, lad os kalde dem Monrad og Rislund, finder det uhyre vigtigt for deres karriere at rejse til Balkan for at gøgle for de danske soldater. Uskyldigt? Tja, men det er altså en våbenleverance efter den amerikanske definition. Camouflageuniformer fra fabrikken Viking ved Esbjerg vil amerikanere og alle andre betegne som våben, men i Danmark kan man kun se, at de ligner en slags tekstiler.

Statens kontrol

En anden detalje, hvor Civilkontoret ikke rigtig kan følge med: Der findes et ganske stort antal små og mellemstore virksomheder i Danmark - støberi, maskinværksteder, tekstilvæverier

- som fremstiller hundredevis af små serier i underleverance til ligeså mange forskellige kunder.

Den lille leverance til Forsvarets materielforvaltning ud af måske hundrede andre kan firmaerne være tilbøjelige til at "glemme", selvom de egentlig burde registrere den og have den godkendt i Civilkontoret.

Måske, når det nu går så godt, kan de næste uge være heldige at afsætte en tilsvarende serie til det australske forsvars materielforvaltning. Kan vi sælge til Hjørring, er ideen, må vi vel også kunne sælge til Melbourne.

Nu dette civilkontor. Man må jo ikke dømme for hårdt. Det skal fungere som hele samfundets, inklusive regering og folketings, øjne og ører og garant for, at der ikke forekommer dansk våbeneksport, som ikke tåler dagens lys.

Det kan være svært at overkomme alt det, hvis det skal styres af fem embedsmænd i København, som ofte roteres rundt.

De har heller ikke fået den mindste rettesnor fra lovgiverne om, hvad man egentlig ønsker af dem. Hvad de skal tillade, og især hvad de ikke skal tillade.

Enhver gymnasieelev eller dagbladsjournalist vil på stående fod kunne udpege snesevis af potentielle krudttønder rundt om i verden, hvortil det ville være halsløst for fredens skyld at supplere med yderligere danske leverancer. Men en så banal uro og forudseenhed gør man ikke engang forsøg på at mønstre på civilkontoret.

Man kunne nævne et land som Thailand, som har en ganske betydelig regional krigsstyrke. Under Vietnamkrigen udgik en meget stor del af USA's bombetogter fra store baser i Thailand (enkelte dansk byggede), og helt op til i dag udføres væbnede aktioner fra Thailand ind over grænsen til Cambodja.

Man kunne spørge, hvorfor vi skulle bidrage med dansk krigsmateriel til netop dette land, som i forvejen har alt for meget. Det gør man ikke. I stedet sendte man kronprins Frederik af sted med en handelsdelegation i 1997.

Et helt afsnit i udenrigsministeriets prospekt på engelsk og thai berettede om dansk industris enestående kapaci-

tet indenfor forsvarsmateriel, våben. Det antyder vel, at man er parat til at sælge af det.

Et svar med perspektiv

Lige før jul 1997 fik folketinget et svar fra økonomiministeren, Marianne Jelved, som her skal citeres. Spørgsmålet lød:

"Ministeren bedes redegøre for, eventuelt belyst med statistiske oplysninger fra de seneste år, hvad det samfundsøkonomisk vil betyde for Danmark, hvis man helt forbyder eksport af krigsmateriel."

og svaret:

"I nedenstående tabel 1 er vist eksporten i 1995 og 1996 af et antal varekategorier, der kan siges at falde ind under betegnelsen krigsmateriel. Det skal bemærkes, at begrebet krigsmateriel ikke er statistisk veldefineret." (Tabel 1 udviser tal på 123 millioner kr, henholdsvis 177 millioner kr for de to år)

"Med udgangspunkt i oplysningerne i tabel 1 kan det konkluderes, at selvom det kan have stor betydning for de enkelte virksomheder og medarbejdere, der er beskæftiget med produktion af disse varer, vil et eksportforbud ud fra en samfundsøkonomisk betragtning have en meget beskedent betydning.

Beskæftigelsesindholdet i eksporten af de i tabellen nævnte varer anslås at være mindre end 400 personer. I den nuværende konjunktursituation ville det generelt være forholdsvis let for de pågældende i givet fald at finde beskæftigelse ved anden produktion."

De brugte

Et lille men nok så farligt hjørne af våbenhandelen udgøres af brugte håndvåben. Når de lovlige militær- og politistyrker har fået nye, hurtige, lette våben, burde de selvfølgelig sørge for, at deres gamle blev destrueret. For en landevejsrøver betyder det ikke noget, at hans våben er lidt gammeldags. Det er rigelig hurtigt nok til hans formål.

Men her kommer en næsten religiøs samlermani ind i billedet, som professionelle soldater lider af. De har fra deres første tjenestedag fået banket ind i

**Alle I kræmmere,
som sælger spyd og skjolde,
og som gerne ser et par krige
til at øge omsætningen.
Gid I måtte falde i
røverhænder, som kun gav
Jer rå byg at spise.**

Aristofanes, 420 f. Kr.

hovedet, at ligegyldig hvad der sker omkring dem, må de aldrig give slip på deres våben

De ældre officerer er også grebet af denne mani, så når en type af våben forlængst er faset ud, gemmer de dem alligevel i et depot på kasernen "for en sikkerheds skyld". På denne måde har vi alene i Danmark 300.000 stk. løse håndvåben liggende, som der ikke er brug for.

Med et overraskende klarsyn og diplomatisk dygtighed lykkedes det for den japanske FN-ambassadør i 1997 at få medlemslandene til enighed om, at der måtte gøres noget med alle disse brugte våben, som dukkede op snart her, snart der, i konflikter over hele verden.

Alle medlemmer af FN blev pålagt at drage omsorg for, at deres overskuds (surplus) håndvåben blev destruerede, så de ikke endte i gale hænder. Udenrigsministeren kunne meddele folketinget, at Danmark også havde stemt for FN-anbefalingen i dec. 1997, og at man nu arbejdede sammen med England og Frankrig i EU for at stoppe for eksporten af brugte håndvåben.

Man kunne så spørge: Hvorfor skulle Danmark have nødig at afvente engelske og franske beslutninger, før vi sørgede for destruktion af egne lagre?

Her får man en kedelig mistanke om, at ligegyldig hvad landets regering og folketing beslutter, sørger officererne for, at alt bliver ved det gamle. "Man ødelægger da ikke et våben, som stadigvæk kan fungere".

Skrevet under arbejdet med Fredskommissionens betænkning.

Hvad er civil ulydighed?

“Den nødvendige ulydigheden” er en dejlig bog med masser af gode eksempler på brugen af civil ulydighed i norsk historie og frem til i dag.

Af Majken Jul Sørensen

Forfatterne er begge aktive i freds- og miljøbevægelsen gennem mange år. De går bag principperne i civil ulydighed og definerer klart, hvad DE mener, begrebet bør dække.

Bogen indeholder også et velkrevet afsnit om, hvorfor civil ulydighed kan forsvares i et demokratisk samfund som det norske (og danske) - hvem er mest farlige for demokratiet, de blindt lydige eller de ulydige?

Anden halvdel af bogen supplerer den første gennem talrige eksempler på, hvordan det, der var ulovligt og uacceptabelt, gik hen og blev alment accepteret og senere noget vi tager for givet.

Religionsfrihed, ytringsfrihed, trykkefrihed, strejkeret, militærnægtelse etc. er ikke guddommelige love, serveret til et fikst og færdigt demokrati, men rettigheder som nogle mennesker har kæmpet hårdt for, er gået i fængsel for og er døde for.

Dette er ikke en håndbog i, hvordan man laver en aktion med brug af civil ulydighed, men store mængder af viden for den som vil vide hvordan forandringer i samfundet bl.a. foregår ved "bevisste, ikkevoldelige, ulovlige handlinger gjort i åbenhet, som har som mål å påvirke samfunnsmessige eller etiske forhold som av deltakerne oppfattes som alvorlige."

Bogen diskuterer massemediernes rolle, sammenhæng mellem mål og middel, definitioner af ikkevold, hvad et flertal er, og om flertallet altid har ret. Og kan civil ulydighed misbruges?

Kan vi lære af historien?

Bogens anden del indeholder som sagt eksempler fra den civile ulydigheds historie i Norge, lige fra Hans Nielsen Hauge, der kæmpede for religionsfrihed over militærnægtelse, strejkende

En anlægsmaskine er stoppet af aktivister. Billede fra bogens forside af Helge Hummelvoll.

arbejdere og aktioner under anden verdenskrig til miljøbevægelsen, der har besat bevaringsværdige huse, blokeret udbygningen af atomkraft, vandkraft og gaskraftværker til kvindebevægelsen, aktioner mod natobaser, kampagner for og imod fri abort, flygtninge der søger kirkeasyl og handicappede der kæmper for bedre forhold for kørestolsbrugere i den kollektive trafik.

Ikke alle disse mennesker har selv betegnet deres reaktioner som civil ulydighed, men falder alligevel ubetinget ind under den før citerede definition.

"Den nødvendige ulydigheden" er en læsevenlig bog med mange eksempler, ikke kun i det historiske afsnit, men også i første del, hvor begreberne bliver defineret og diskuteret.

Forfatterne er omhyggelige i deres forklaringer, og personligt engagement

i civil ulydighedsdiskussionen skinner tydeligt igennem.

Som dansker savner jeg eksempler fra dansk historie, men udviklingen i Danmark er alligevel gået så meget parallelt, at bogen er mere end brugbar. Og landegrænser har jo ingen betydning for de overvejelser enhver bør gøre sig inden civil ulydighed tages i brug.

Skynd dig at læse bogen og bliv som anmelderen grebet af at finde eksempler fra dansk historie.

Jørgen Johansen og Åsne Berre Persen:

*Den nødvendige ulydigheden
Folkereisning Mot Krig, 1998, 256 s.
Pris 175 kroner.*

Bogen kan bestilles gennem Aldrig mere Krig.

Spot på verden

Samlet af Tom Vilmer Paamand

Fransk slagsmål om mytterister

Et vanvittigt blodbad under et slag i 1917 mellem tyskere og franskmænd giver på ny ballade i Frankrig. Efter slaget blev 629 soldater dømt til døden for at nægte at gå i kamp og 75 blev henrettet. Senere blev den ansvarlige general degraderet for at bruge soldaterne som kanonføde og nu anbefaler den franske ministerpræsident Jospin, at mytteristerne rehabiliteres. Det finder præsident Chirac meget upassende.

Fredelige myrer klarer sig bedst

Fred er bedre end krig - hos myrer. Det viser en sammenligning mellem to myrearter, der er bragt i det videnskabelige tidsskrift Science. En fredelig og en aggressiv myreart blev bragt sammen - og de fredelige myrer klarede sig bedst. De var langt bedre til at erobre nyt territorium takket være deres sociale evner og levede også længere.

Militæret hindrer mere tv

De danske tv-udbydere kæmper om pladsen på de danske antennemaster. De nye satellit- og kabelbårne stationer kunne nå langt flere seere via masterne, men der er for lidt plads til nye kanaler, da militæret sidder tungt på mange af frekvenserne. En placering her skal forhandles ikke kun med militæret i Danmark, men også med vore nabolandes.

Sag mod våbenfabrikanter for vådeskud

Byrådet i New Orleans sagsøger en række våbenfabrikanter for vådeskud, der koster politi og sundhedsvæsen millioner hvert år. Byrådet har fået ideen efter at tobaksfirmaer har betalt store summer for medansvaret i rygernes sygdomme.

Dyrevenner gør smålande usikre...

“... Den politiske korrekthed hænger værre end nogensinde. Dyrevenner, naturvenner og anti-abortfolk tager loven i egen hånd. De handler - som NATO på Balkan - i en højere moralsk navn. Det kan have sine gode sider, men det fører også til en nedbrydning af normer og voksende usikkerhed for smålande. ...”, stod der i en leder i Jyllands-Posten.

Nul vold giver klogere børn

Børn, der aldrig eller sjældent bliver slået, klarer sig bedre i en række intelligencetest end børn, der jævnligt får klø. Det viser en undersøgelse fra University of New Hampshire. Forskerne mener at forskellen skyldes, at ikkevoldelige forældre bruger mere tid på at tale med børnene.

Sminkede tal for Brigaden

Danske soldaters fredsskabende indsats i det tidligere Jugoslavien kan koste forsvaret op mod dobbelt så meget, som der officielt budgetteres med. De ekstra midler tages i al diskretion fra materielkontoen, der var tiltænkt det hjemlige forsvar. Der er heller ikke taget højde for prisen på efteruddannelse til indsatsen.

Alternativ Nobel-pris til kroatisk fredsgruppe.

Katarina Kruhonja fra “Centre for Peace, Non-Violence and Human Rights” og Vesna Terselic fra “Anti-War Campaign of Croatia” har fået “Right Livelihood Award”, der også kaldes den alternative Nobel-pris. De to prismodtagere blev belønnet for deres gruppers utrættelige arbejde i fredens tjeneste.

Der er altid friske fredsklip på internettet: www.fred.dk, hvor der også er angivet kilder og mulige links til historierne.

Fredsfinder 1998

Den 1. december er det Fredsfinderens Dag, hvor alle opfordres til at skrive en hilsen til de mange nægtere og andre krigsmodstandere, der sidder fængslet.

Ved Peter Kragh Hansen

Fredsfinderne er her opdelt på lande i alfabetisk orden med en kort beskrivelse af grunden til, at de sidder i fængsel. Tallet i parentes er længden af dommen.

Armenien

Militærnægtelse er ikke tilladt, hverken af religiøse eller andre årsager. Følgende medlemmer af Jehova's Vidner er dømt for at udeblive fra session:

John Martirosian (indsat 09/97 - løslades 02/99) Nægter, Jehova's Vidne

Tigran Petrossian (indsat 08/97 - løslades 02/99), Nægter, Jehova's Vidne

Samvel Manukian (indsat 07/97 - løslades 05/00) Nægter, Jehova's Vidne, skal være blevet slået alvorligt.

Alle sidder i:

g. Koshitk Nachalniku, Armenien

Yerem Nazaretian (indsat 11/97 - løslades 10/99). Nægter, Jehova's Vidne

Andranik Kosian (indsat 01/98 - venter på retssag). Jehova's Vidne. Blev arresteret første gang i november for at nægte at udføre militærtjeneste. Han flygtede, men blev arresteret igen og dømt i marts 1997 til et års fængsel for militærnægtelse. Han fik amnesti i april 1997, men blev så med magt overført til en militær enhed i juni 1997.

Han flygtede atter, men blev igen arresteret i januar 1998. Det rapporteres, at han er blevet tævet voldsomt og afventer resultatet af sin anden lægelige undersøgelse (p.g.a. hjerte-problemer) og en dom for at "undslippe militærtjeneste".

Begge bliver holdt i:

g. Yerevan Sovetashenskoye shosse
20 Sizon achalniku Armenien

Karen Voskanian (indsat 09/98 - forventes ude 04/01). Nægter, Jehova's Vidne

g. Gyumrisizonachalniku, Armenia,

Indonesien

Budiman Sudjatmiko (13 år), PRD formand

Ignatius Damianus Pranowo (9 år)

Gusti Agung Anom Astika (4 år)

Petrus Haryanto (8 år)

Suroso (7 år)

Yakobus Eko Kurniawan (8 år)

PRD medlemmer

Joao Freitas da Camara (10 år)

Østtimoresere, organiserede protest mod Santa Cruz massakren, 1991.

Alle ovenstående fanger sidder i:

LP Cipinang, Jakarta, Indonesien

Dita Indah Sari (5 år)

PRD medlem, fagforeningsmand

Garda Sembiring (12 år)

PRD medlem

Begge sidder i:

LP Tangerang, Jakarta, Indonesien

Don A.L. Flassy

Agustinus Ansanai

Baas Yufuwai

Laurence Mehuwe

Sam Yaru

Vest Papuanere, der forsøgte at organisere en dialog om territoriets politiske status; anklaget for "oprør" and "bagvaskelse"; alle afventer dom.

Theys Eluay

Vest Papuaner. anklaget for "oprør" and "bagvaskelse", "forbindelse med organisationer som har til hensigt at begå forbrydelser".

Alle menes at være fængslet i:

Kapolda Irian Jaya, Jayapura, Irian

Jaya/Vest Papua, (Indonesien)

Francisco Miranda Branco (15 år) Østtimoreser, lavede bannere til en march til Santa Cruz kirkegården i 1991

Gregorio da Cunha Saldanha (livstid) Østtimoreser, hjalp i 1991 med at organisere march til Santa Cruz kirkegården.

Jacinto das Neves Raimundo Alves (10 år)

Østtimoreser, organiserede en protest imod Santa Cruz massakren, 1991

Saturnino da Costa Belo (9 år)

Østtimoreser, hjalp med at organisere march til Santa Cruz kirkegården i 1991

Alle sidder i: LP Semarang,

Semarang, Central Java, Indonesien

Marcos Belo. Endnu ikke formelt anklaget; menes tilbageholdt pga. medlemskab af den hemmelige modstandsbevægelse i Østtimor.

Holdt i:

Air Force Headquarters, Lanud

Baucau, Baucau, Østtimor, Indonesien

Israel

Mordechai Vanunu, Ashkalon Prison, PO Box 17, Ashkalon, Israel

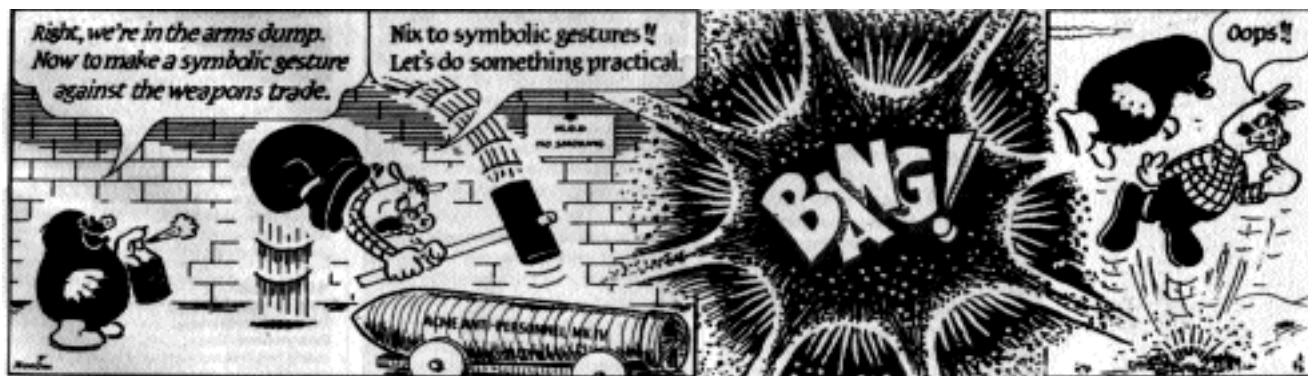
Kidnappet i Italien i 1986, dømt i 1988 til 18 års fængsel for at afsløre Israel's atomprogram. Var i isolationsfængsel indtil i begyndelsen af 1998.

Jugoslavien (Serbien og Montenegro)

Pavle Bozic

8. Paviljon KP Dom Zabela, 12 000 Pozarevac, Serbien, Jugoslavien (indsat 11/97, 12 måneder)

Nazarene Christian. Nægtede at gøre militærtjeneste af religiøse grunde.

En afrustning kræver god forberedelse... (Fra *The Tri-denting it Handbook*)

Hans ansøgning om alternativ civil tjeneste blev accepteret den 30 oktober 1997, men han blev beordret at rapportere til Karadjordjevo militærenhed.

Han nægtede at aftjene sin alternative tjeneste på en militær institution og blev arresteret et par dage senere og idømt et års fængsel den 23/02/98 for ikke at adlyde ordrer. Det er anden gang.

Pavle er blevet fængslet for at nægte at udføre sin militærtjeneste. I 1993 blev han idømt 9 måneder fængsel af hvilke han aftjente de seks.

Rusland

Grigory Pasko, adresse ukendt
Militær journalist & atom "vagthund" under arrest for spionage - i arrest siden 11/97.

Vadim Nazarov, c/o Antimilitarist Radical Association, Ul. Trubnaja 25-2-49, 103051 Moskva, Rusland (indsat 29/04/98, 12 måneder), militærnægter, Jehovah Vidne.

Slovakiet

Træ nægttere, der nægtede at udføre civilt erstatningsarbejde menes at være fængslet for tiden, men vi kunne ikke få oplyst deres navne og det fængsel, de opholder sig i. Ifølge loven fra 1995 om civil tjeneste, kan man kun få civiltjeneste indenfor de første to uger efter indkaldelsen, som sædvanligvis kommer, når folk er 17 år. Denne tidsgrænse reducerer kraftigt rettighederne til militærnægtelse i praksis. Hertil kommer at tjenesten er på 24 måneder -

dobbelt så langt som militærtjenesten og den administreres af forsvarsministeriet.

Spanien

Den 14 oktober gav den spanske regering amnesti til de sidste 20 totalnægtere, der stadig var i fængsel for at aftjene deres militære eller civile værnepligt.

Imidlertid er 3 "insumisos", som tog del i MOC's "Insumisión" på kaserne stadig i 3. grads fængsel. Fem andre MOC medlemmer fra Bilbao og Iruña har også nægtet efter at de har påbegyndt militærtjenesten. Tre er blevet idømt 61 dage i militærfængsel for "offentlige erklæringer". De kan se frem til arrest og en sag om desertion. De andre to vil blive stillet for en militærdomstol i slutningen af november.

Eliás Rozas Álvarez
Rramiro Paz Correa
Plácido Ferrándiz Albert
Prisión militar de Alcalá, Ctra Alcalá-Meco, km 5, 28805 Alcalá de Henares, Madrid, Spanien (indsat 08/97). Totalnægtere.

Alberto Estefanía
Unai Molinero
José Ignacio Royo
Kontakt KEM-MOC, Iturrubide 12-10D, 48005 Bilbao, Euskadi, Spanien (Står foran arrest)

Alberto Isaba Lacabe
Jesús Belascoain Equisoain
Kontakt KEM-MOC Iruña, Apdo 1126, 31080 Iruña, Euskadi, Spanien

Storbritannien

Stellan Vinthagen, # BT8233HMP
Prison Preston, 2 Ribbleton Lane, Preston, PR1 5AB, Britain (indsat 13/09/98)

Ann-Britt Sternfeldt, #BE8971
Annika Spalde, #BE8940, HMP Remand Centre, 617 Warrington Road, Risley, ved Warrington, Cheshire WA3 6BP, Britain (indsat 13/09/98)

Svenske aktivister, der blev arresteret den 13-09-1998 indenfor Barrow-in-Furness skibsværftet i det nordlige England, hvor de var begyndt at ødelægge militært udstyr.

De kalder sig selv "Bread not Bombs Plowshares". De handlede selvstændigt - men i samarbejde med "The Trident Plowshares 2000". Deres rets-sag forventes at finde sted tidligt i 1999.

Turkmenistan

Retten til militærnægtelse er ikke anerkendt, der er ingen regler for alternativ tjeneste. Der er så vidt vides to Jehovah's Vidner i fængsel:

Roman Sidelnikov, Chardzhauitu Nachalniku Turkmenistan (indsat 06/98 - løslades 05/00)
Idømt to års betinget fængsel i maj 1996 for at nægte at modtage indkaldelsesordre. Fik amnesti seks måneder senere. Idømt juni 1998 to års fængsel for militærnægtelse.

Oleg Voronog. Gushgi, ITU voenno-go naznacheniya, Nachalniku, Turkmenistan (indsat 09/98 - forventes løsladt 10/03)
Idømt 5½ års fængsel for at nægte

militærtjeneste, efter at han med magt var blevet forflyttet til en militær enhed. Han er sandsynligvis blevet mishandlet og nægtet adgang til en advokat. Ingen har haft adgang til at besøge Oleg Voronin siden han blev anbragt i Gughgi militær fængsel.

Tyrkiet

Osman Murat Ülke

1 Taktik Hava Kuvvetleri

Komutanligi, Askeri Cezaevi,

Eskisehir, Tyrkiet

(indsat 23/10/97)

Totalnægter idømt 10 måneder og en bøde den 23/10/97 på anklager om "desertion" og "fortstat ulydighed".

Han har været igennem flere retssager og er stadig i fængsel. Hans tilhænger regner med at han bliver løsladt den 20 december, men frygter at han igen vil blive tvunget til at melde sig på kasernen igen og derpå igen arresteret, når han atter nægter.

Tyskland

Sönke Müller, Arrestzelle,

15./LwAusbRgt 1, Hamburger Str.

162, 25746 Heide, Tyskland

eller c/o Die Desertöre, Nernstweg 32,

22765 Hamburg, Tyskland

(arresteret 03-09-98)

Totalnægter. Efter protester foran kasernen meldte han sig selv til de militære myndigheder for lydighedsnægtelse, nægtelse af udføre ordre, bære uniform eller oplyse personlige data om sig selv.

Dømt den 6. november til sin fjerde periode på 21 dage. Han bliver formodentlig frigivet før december.

Imidlertid risikerer han nu civile retssager.

Jörg Eichler, email:

je519121@Rcs1.urz.tu-dresden.de

Totalnægter. En anholdelsesbegæring er udstedt imod ham, fordi han nægtede at stille for de militære myndigheder i Pfreimd i Bayern den 1. juli 1998.

Den 1. august afleverede en anden totalnægter, Michael Fucker, Jörg's indkaldelsespapirer på kasernen.

Hæren arresterede ham og opdagede

ikke fejltagelsen før dagen efter, da Jörg og andre arrangerede en demonstration. Jörg selv blev arresteret den 5. november i Dresden og bliver sikkert holdt fast indtil der falder dom.

USA

Susan Crane, #87783-011 FCI Dublin Unit A, 5701 8th St., Dublin, CA 94568, USA

(indsat 14/02/97 - 27 måneder)

Steve Kelly, SJ #00816-111, LSCI Allenwood, P.O. Box 1000, White Deer, PA 17887, USA

(indsat 14/02/97 - løslades 6/99)

Susan og Steve er medlemmer af "the Prince of Peace Plowshares" - blev dømt for "sammensværgelse" og til betaling af \$28,000 for anslået skade på offentlig ejendom, efter at de har hamret og hældt blod ud over et Tomahawk cruisesmissil system på USS The Sullivans i Maine.

De blev også idømt to års overvåget prøveløsladelse og \$4000 i bøde.

Kathy Boylan

Sr. Ardeth Platte

Sr. Carol Gilbert

Kent County Detention Center, Unit

A, 104 Vickers Dr., Chestertown MD

21620, USA (indsat 17/05/98)

Fr. Frank Cordaro

Fr. Larry Morlan

Charles County Jail, PO Box 1430,

LaPlata, MD 20646 USA (indsat

17/05798)

Alle fem er medlemmer af "Gods of Metal Plowshares" og blev arresteret for deres afrustningsaktion imod en B-52 bomber.

Dømt for ødelæggelse af offentlig ejendom den 22/09/98

og afventer dom i januar 99.

John Patrick Liteky, c/o SOA Watch, POB 4566, Washington, DC 20017, USA (2 years, løslades 06/2000)

Dømt for ved flere lejligheder at have hældt blod på offentlig ejendom imod "School of the Americas" (i Pentagon den 29/09 og 20/10/97 og i Ft. Benning, den 25/02/98).

Richard Streb #88113-020

FPC Beckley, POB 350, Beaver WV 25813, USA (6 months, løslades 03/99) Arresteret for gentagne indtrængninger i Ft. Benning's School of the Americas.

Kathleen Rumpf #02117-052

Danbury Prison, Pembroke Station, Rt. 37, Danbury, CT 06811-3099, USA

(indsat 23/07/98; seks måneder)

Fr. Bill Bichsel SJ #86275-020

FPC Sheridan Unit 5, P.O. Box 6000, Sheridan, OR 97378-6000, USA

(indsat 10/98, 12 måneder)

Sr. Marge Eilerman OSF #88106-020

FPC Lexington, 3301 Leestown Rd., Lexington KY 40511, USA

(indsat 10/98, 12 måneder)

Ed Kinane #86279-020

FPC Allenwood, POB 1000, Montgomery, PA 17752, USA

(indsat 10/98, 10 måneder)

Mary Trotochaud #88102-020

FPC Alderson, Box A, Alderson

Women's Prison, Alderson, WV

24910, USA

(indsat 10/98, 8 måneder)

Alle fem aktivister blev dømt for som protest at lave ændringer på et skilt for School of the Americas den 29/09/97.

Daniel Sicken #28360-013

Oliver Sachio Coe #28361-013

Federal Detention Center, Unit A, 9595 W. Quincy Ave. Littleton, CO 80123, USA

(indsat 08/98 - venter dom den 20/01/99)

Medlemmer af "Minuteman III Plowshares", som handlede den 06/08/98 ved en atomsilo nær Greeley, Colorado. Fundet skyldige i sammensværgelse og intentioner om at skade og ødelægge national militær ejendom ved sabotage. Blev taget i varetægt, efter at de ikke ville love dommeren at være til stede ved retssagen i januar 1999.

Pacifisme i år 2000:

En etisk problemstilling

Knud Højgaard kommer her med sit svar på sidste nummers opfordring om pacifistiske overvejelser: Problemløseren Martinus skrifter.

Af Knud Højgaard

Næsten alle mennesker har vel, fra tid til anden, problemer med at forholde sig til de etiske krav, som samværet med andre mennesker indebærer - og, i bredere forstand, til de krav, man møder som medlem af et samfund, som borger i en nation.

Hvad det første angår, er vi jo ikke uden retningslinjer. Vi har de ti bud i Det Gamle Testamente, og vigtigere, Jesu lære fra Det Nye Testamente; ikke mindst den sublime Bjergprædiken (Matthæus-evangeliet, kap. 5-7) giver eviggyldig vejledning.

Også Paulus' Første Brev til Korintherne, kap. 13 (om næstekærlighedens væsen), fortjener at blive nævnt i denne forbindelse.

Vanskeligere er det straks, når det drejer sig om vor plads i samfundet, om vore pligter over for staten. Man kan måske også her, indirekte i hvert fald, søge støtte i de ovennævnte religiøse vejledninger; men rent konkret har staten fostret et væld af love og forordninger, der skal styre vor tilværelse.

Og det er i princippet godt og nødvendigt - se det meget fascinerende kapitel 4 i Livets Bog I af filosofen Martinus (Et internationalt verdensrige under skabelse), f.eks. stk. 95.

Fællesinteressen

Disse love og forordninger skal altså styre vor tilværelse i forhold til "fællesinteressen" (et nøgleord fra ovennævnte kapitel i Livets Bog), og de er endnu uundværlige i dagens samfund, hvor man ikke kan gå ud fra, at borgerne af sig selv vil optræde korrekt endsige hensynsfuldt over for hverken den enkelte medborger eller over for samfundet som sådan, over for "fælles-

interessen".

Så langt, så godt - men det kan være svært at orientere sig i lovjunglen, og hvad værre er, man kan risikere at blive fanget i en konflikt mellem de religiøse vejledninger og de verdslige regler.

Verdensgenløseren Jesus demonstrerede en genial løsning i en sådan konfliktsituation: "Giv kejseren, hvad kejserens er, og Gud, hvad Guds er!" ("Skattens mønt", f.eks. Matt. 22, v. 21).

Martinus kunne basere sig på en sådan ophøjet indsigt, idet han løste sine problemstillinger ud fra overvejelser over, hvad Jesus ville have gjort i den givne situation (se evt. bogen Martinus' erindringer, s. 72. Zinglers Forlag, 1987).

Så langt fremme er vel næppe nogen af os almindelige mennesker. Men lad os da så "nøjes" med selv samme Martinus' store gave til hvem, der måtte påskønne den: hans livsværk, Det Tredje Testamente!

Det femte bud

Lad mig nu indfælde en lille beretning om en etisk problemstilling, hvor kendskabet til analyserne i Det Tredje Testamente lod mig forstå nogle sammenhænge, jeg tidligere, trods mange overvejelser, havde fundet uigennemskuelige.

Det etiske problem, jeg vil beskrive først, tog for mig sin begyndelse sidst i 1950'erne. Jeg havde modtaget min indkaldelsesordre til militæret; men tænkte vel ikke så meget derover. Ungarn-oprøret, der så blodigt blev slået ned, var endnu i frisk erindring, og forsvarsviljen var stor i befolkningen.

Så jeg mødte frem, selv om det femte bud i Det Gamle Testamente ("Du må ikke slå ihjel") lå i baghove-

det og nagede lidt...

Ja, jeg var, som (næsten) alle i den situation, ganske ung - og kendte ikke til Martinus. Jeg vidste derfor bl.a. ikke, at man som ung endnu ikke "er sig selv fuldt ud", som vi ved fra analyserne, men endnu mere eller mindre er i færd med at gennemleve en repetitionsperiode med relation til tidligere, mindre udviklede tilværelser.

Make love, not war

Heldigvis gik soldatertiden uden at landet blev involveret i krig. Man blev hjemsendt og tog fat på, hvad man nu havde planlagt; for mit vedkommende en del års studier.

Studierne betød, at man fik udsættelse hvad genindkaldelser til militæret angik - men en skønne dag var de gode studieår forbi, og sandelig om der ikke kort før vel overstået sluteksamen kom et brev fra forsvarret: "Vær venlig at møde til genindkaldelse".

Vi er nu midt i 60'erne; tidsånden er en anden ("make love, not war"), og jeg var blevet ældre, omend endnu ikke fremme ved de ca. 30 år, hvor man, ifølge Martinus, er helt igennem repetitionsperioden og fuldt ud klar til at udvikle sig videre (forhåbentlig!) i denne sin nuværende inkarnation.

Endnu kendte jeg ikke til Martinus analyser - og måtte således stadig basere mine overvejelser på de religiøse vejledninger kontra det verdslige samfunds love.

Repressiv tolerance

Loven sagde: "Det er din pligt at stå til rådighed for forsvarret" - men denne gang vejede det femte bud tungest, og jeg valgte at benytte mig af den undtagelsesparagraf, der sagde, at man

Hvordan stoppes aggressorerne i tide?

under de og de forudsætninger kunne vælge "civil værnepligt" i stedet.

Jeg blev således genindkaldt som militærnægter -og tak til vort tolerante samfund for, at dette alternativ allerede dengang fandtes. At tolerancen dog i nogen grad var repressiv (for nu at blive i 1960'er-stilen, hvor "studenterguruen" Herbert Marcuse havde skrevet en meget omtalt bog om "repressiv tolerance"), viste sig derved, at én måneds genindkaldelse til militæret skulle erstattes af tre måneders militærnægtertjeneste...

Nå, det gjorde ikke så meget, jeg var ung endnu, og livet strakte sig uoverskueligt langt ud i fremtiden, syntes man. Men, og her kommer nok det vanskeligste, nu meldte der sig et etisk spørgsmål af modsat karakter, så at sige.

Det femte bud havde jeg det som nævnt nu godt med; men diskussioner med jævnaldrende i samme situation kunne munde ud i, at jeg nu blev foreholdt, at jeg overlod det til andre at tage ansvaret for landets sikkerhed - "og hvad nu, hvis fjenden angriber dit

hus og din familie, vil du så ikke fortryde, at du blev militærnægter?"

Det var ikke nemt at svare på, og jeg husker endnu tydeligt, at det bekymrede mig en del, at jeg ikke kunne finde et tilfredsstillende svar på dette spørgsmål. Jeg holdt dog fast ved beslutningen om at blive militærnægter, og måtte så affinde mig med ikke at kunne gennemskue den indviklede problemstilling.

Våbenmagt?

Årene går, og nationen slipper heldigvis stadigvæk for krigens rædsler. Omsider stifter jeg bekendtskab med Martinus analyser.

Og det "fantastiske" er nu, at analyserne viste sig at kunne spore mig ind på nye tankegange, kunne anviser ny og dybere forståelse, således at en løsning på omtalte problemstilling kunne findes - hvor religiøse vejledninger, etiske overvejelser og samfundets verdslige regler og love kun havde kunnet give indfaldsvinkler til problematikken.

Lad mig konkretisere det gennem et andet eksempel, man kunne møde i de sene aftentimers debat: "Jamen, hvis du er militærnægter, kan du jo ikke være med til med våben i hånd at hindre en diktator i at invadere og besætte et andet land - med et rædselsregimente til følge". Og historien har ganske rigtigt til fulde vist, at der skal våbenmagt til for at hindre en aggressor i at nå sit mål.

Men - ud fra analyserne ved vi, at mennesker i vort land, i alle lande, udvikler sig i forskellige faser, i forskelligt tempo og pludselig kunne jeg så ræsonnere mig frem til, at så længe, der er aggressorer i denne verden, lige så længe vil der inkarnere, mennesker, der skal have udlevet noget voldeligt, og for hvem det således er det rigtige at gribe til våben og derigennem hindre aggressorerne i at nå deres mål.

En fredeligere fremtid

Gradvis vil der så, efterhånden som menneskene og samfundene udvikler sig, inkarnere færre diktatorer og færre mennesker med et uudlevet voldeligt behov - og en lysere og fredeligere fremtid vil, når tidens fylde er inde, blive en realitet.

Igen kan jeg i øvrigt henvise til det tidligere nævnte kapitel 4 i Livets Bog 1, hvor Martinus bl.a. beskriver, hvordan fremtidens internationale verdensrige vil etablere en "verdensøvrighed", der vil sikre, at alle jordens mennesker og nationer vil opnå varig fred og retfærdighed.

En ting må vi dog alle væbne os med - nemlig tålmodighed! For der er naturligvis her tale om en udvikling, der vil tage lang tid - selv om udviklingen i verden af og til går forbløffende hurtigt; tænk blot på de gennemgribende ændringer, der er sket på den storpolitiske arena i løbet af de sidste to-tre år!

Sluttelig tak til problemløseren Martinus for gennem analyserne at have vist mig vejen til løsningen på et vigtigt eksistentielt problem, som jeg tidligere ikke kunne komme til rette med.

Tidligere trykt i Kosmos 1992/8.

2000 på March for Atomnedrustning

Fra Den Internationale Domstol i Haag til NATO i Bruxelles. 2000 planlægger at deltage i en march for afskaffelse af atomvåben. Vi vil tage loven med fra Den Internationale Domstol i Haag og vandre til NATO's hovedkvarter i Bruxelles.

Det er vores ønske at arbejde for en øjeblikkelig forhandling af en FN-traktat, som forbyder alle atomvåben senest år 2000.

Vi kræver, at NATO alliancens medlemslande overholder deres forpligtelser i henhold til internationale love og traktater, som den Internationale Domstol i Haag bekræftede den 8. juli 1996.

NATO's atomvåben politik er ulovlig. Det er på tide, at verdens befolkning får fortalt, at NATO er den største forhindring for forhandling af en aftale om forbud mod atomvåben.

Vi starter marchen den 16. maj 1999, som er den sidste dag i den store internationale NGO konference "The Hague Appeal for Peace 1999" (HAP), der holdes den 11-15. maj 1999. HAP forventes at blive den største internationale NGO konference med tusindvis af deltagere, der alle ønsker "Afskaffelse af krige i det 21. århundrede".

Marchdeltagerne vil bringe international lov til forbryderne i Bruxelles.

Turen starter i byen Haag, hvor Den Internationale Domstol i 1996 udtalte, at brug af eller trussel med atomvåben generelt er ulovlig i henhold til de gældende internationale love. Retten udtalte også, at der eksisterer en forpligtelse til forhandling om atomnedrustning, jævnfør artikel VI i ikke-spredningstraktaten.

Der vil forhåbentlig kunne afholdes et stort offentligt møde med vidner fra blandt andet Hiroshima og Nagasaki, fra indfødte som lider efter uranium-udvinding og atomprøvesprængninger, udtalelser fra internationale jurister osv..

Vi regner med dagsruter på 15-20 km. Turen ender med en 4 dages international Freds lejr i Bruxelles fra den 26.-30. maj 1998. Når vi ankommer til Bruxelles vil vi etablere forskellige våbeninspektioner. Marchdeltagerne vil stille krav om afgivelse af dokumentation fra NATO's atomplanlægnings gruppe. For eksempel oplysninger om placeringer af NATO's atomvåben, antal atomvåben, rækkevidde, mål, typer, omkostninger osv..

Marchen vil blive gennemført i samarbejde med Absolution 2000, det globale netværk for afskaffelse af alle atomvåben. Der er allerede etableret forbindelser i Chile, Colorado (USA), Finland, London (GB), Norge, Stillehavsøerne, Philadelphia (USA), Rumænien og Skotland.

Der vil blive arrangeret fælles transport til Haag fra Danmark. Den belgiske afdeling af For Mother Earth International vil tage sig af organisering af mobilkøkken, support vogne for bagage og førstehjælp. Der vil være en kommunikationsbus, som følger vandrerne hele ruten, idet det kan blive nødvendigt med flere forskellige overnatningspladser undervejs.

Send din tilmelding så hurtigt som muligt til: Ulla Røder, Njalsgade 54, 3. tv., 2300 København S

E-mail: urdk44@hotmail.com

Kopier eller klip -----

- Jeg ønsker yderligere oplysninger tilsendt.
- Jeg ønsker at deltage i marchen fra 16-30. maj 1999.
- Jeg ønsker at deltage i et orienteringsmøde.
- Jeg kan deltage i planlægning/support.

Navn

Organisation:

Adresse:

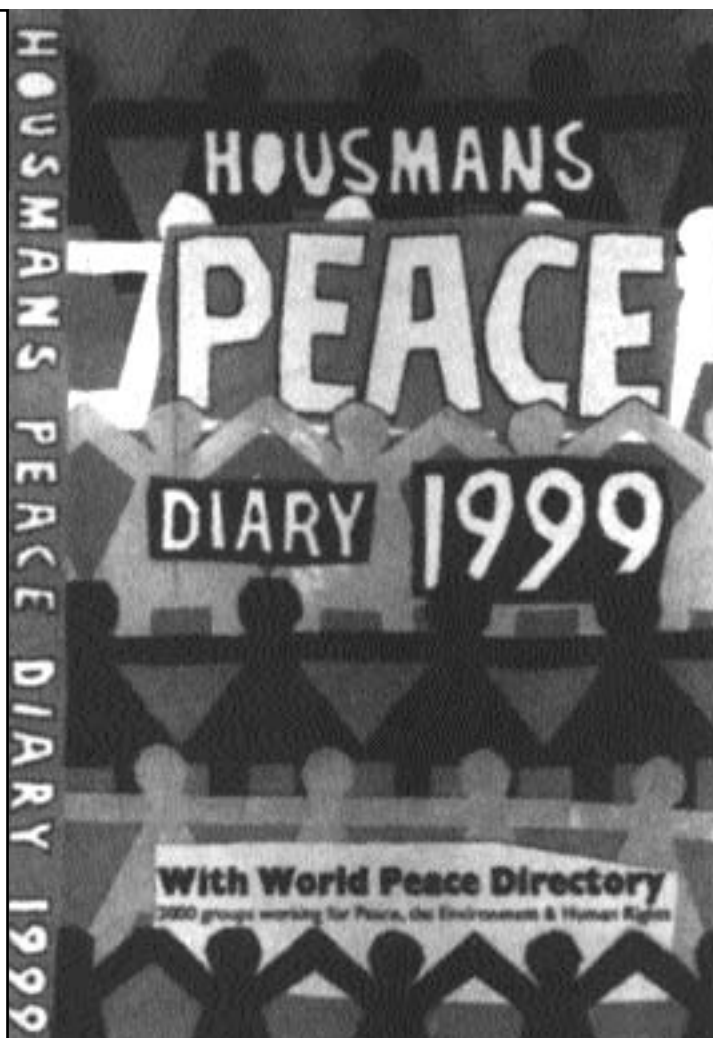
By og postnummer:

Telefon/Fax/E-mail:

1999 Housmans Peace Diary & World Peace Directory

En hyggelig kalender med alverdens fredelige årsdage og jubilæer samt fredsadresser på næsten 2000 organisationer fordelt på 170 lande.

Ved bestilling gennem Aldrig mere Krig vil prisen blive omkring 70 kr.

Jeg ønsker at:

- blive medlem af AmK
- få flere oplysninger om AmK
- få gratis prøvenummer af IKKEVOLD
- abonnere på tidsskriftet IKKEVOLD
- give én jeg kendt et gavekort på IKKEVOLD -pris 50,- kr.
- købe en dinosaur-trøje for kr. 70,- + forsendelse (Angiv størrelse)
- få oplysninger om militærnægtelse
- købe Militærnægterhåndbogen for 20,- kr + forsendelse

Navn: _____
 Adresse: _____
 By og Postnr.: _____

*Klip ud og send til:
 Aldrig mere Krig
 Rebild Hedevej 14
 9520 Skorping
 Tlf. 98 39 16 63*

Aldrig mere Krig

Aldrig mere Krig er en forening for pacifister, folk der søger fredelige/ikkevoldelige løsninger på konflikter.

At være pacifist er en livsholdning - derfor er Aldrig mere Krig en gammel forening, der ikke kun kører på enkelte mærkesager, - det er livet, det drejer sig om og den "sag" forældes ikke.

Aldrig mere Krig blev dannet i 1926 og er i dag en af landets ældste fredsorganisationer. Aldrig mere Krig er ikke knyttet til noget parti eller nogen religiøs forening.

Aldrig mere Krig er dansk af deling af Krigsmodstandernes internationale Forbund, War Resisters' International (WRI), med hovedkvarter i London.

Der er brug for pacifistiske synspunkter mere end nogensinde. Vi har brug for at blive flere.

Giv freden en chance - bliv medlem af Aldrig mere Krig. Medlemskab pr. år koster 165 kr. for enkeltpersoner, 210 kr. for par og 105 kr. for uddannelsessøgende, pensionister og civile værnepligtige.

Hovedbestyrelsen består af syv medlemmer:

Birte Wagner, Geert Grønnegaard, Hermod Folke Hansen, Holger Terp, Jens Thoft, Majken Jul Sørensen og Tom Vilmer Paamand.
Suppleanter er Arne Hansen og Peter Henning.

Hovedbestyrelsen er konstitueret med følgende:

Forretningsudvalg: Geert Grønnegaard (ordfører), Jens Thoft (kasserer) og Holger Terp (sekretær).

Internationalt udvalg: Majken Jul Sørensen (koordinator).

Kartoteksfører: Bitten Forchhammer (incl. bladekspedition).

Medieudvalg: Geert Grønnegaard (koordinator).

Redaktionsudvalg: Holger Terp, Peter Kragh Hansen og Tom Paamand (koordinator).

Sessionsudvalg: Peter Henning (koordinator).

Våbenproduktionsudvalg: Geert Grønnegaard (koordinator).

Landskontor

Aldrig mere Krig,
Rebild Hedevej 14, 9530 Skørping.
Tlf. 9839 1663.
Giro: 9 00 48 82.
E-mail: amk@fred.dk.

Kontaktpersoner:

Sjælland:

Birte Wagner, Bavnebjergspark 71, 3520 Farum, tlf. 4295 3688.
Finn Held, Aprilvej 24, 2730 Herlev, tlf./fax 4491 6967.
Geert Grønnegaard, Leragervej 8, 4174 Jystrup, tlf. 5752 8250.
Haakon Larsen, Skovbrynet 5, 3450 Allerød, tlf. 4817 2735.
Hanna Lindstrøm, Christoffers Allé 132, 2800 Lyngby, tlf. 4444 3965.
Holger Terp, Strandbyparken 4.1.tv., 2680 Hvidovre, tlf. 3678 4028.
Majken Jul Sørensen, Petuniavej 8, 3450 Allerød, tlf. 4817 1811.
Peter Henning, Unnasvej 3, 3000 Helsingør, tlf. 4921 6563.
Uwe Riggelsen, Kåstrupvej 4, Spangbro, 4400 Kalundborg, tlf. 5350 7429.

Fyn:

Hanne Nielsen, J. A. Larsensvej 5, 5300 Kerteminde, tlf. 6532 4474.
Jørgen Burchardt, Nyborgvej 13, 5750 Ringe, tlf. 6262 3617.
Peter Kragh Hansen, Gl. Banegårdsvej 50, 5500 Middelfart, tlf. 6441 8389.

Jylland:

Arne Hansen, Sønderjyllands Allé 35, 9900 Frederikshavn, tlf. 9842 5542.
Bitten og Troels Forchhammer, Rebild Hedevej 14, 9520 Skørping, tlf. 9839 1663.
Henning Sørensen, Irisvej 17, Postbok 87, 8500 Grenaa, tlf. 8632 1679.
Hermod Folke Hansen, Nørremarksvej 4, 6880 Tarm, tlf. 9737 3163.
Jens Thoft, Stadion Allé 43 A, 8000 Århus C, tlf. 8611 2177.
Lars Bang Jeppesen, Kongeåvej 63, 6600 Vejen, tlf. 7536 2201.
Poul Gunder Nielsen, Hørslevvej 107, Hørslevbol, 8462 Harlev J, tlf. 8694 1699.
Svend Haugaard, Violvej 2, 7800 Skive, tlf. 9752 1037.
Tine Forchhammer, Gadebakken 15, 8600 Skanderborg, tlf. 8692 6205.
Tom Vilmer Paamand, Ølstedvej 4, Lisbjerg, 8200 Århus N, tlf. 8623 0328.

Besøg Aldrig mere Krig på internettet: www.fred.dk